

GRUP FOCUS
TEATREROMEA
DIRECCIÓ JOSEP MARIA POU

DEL 12 AL 23
DE FEBRER

María Adán

José Troncoso

La gramática

Autor y director **Ernesto Caballero**

Sinopsi

Una sàtira que homenatja la nostra relació amb el llegat que, segons Lázaro Carreter, constitueix el nostre patrimoni més sòlid: la llengua.

Imaginem que un bon dia, de manera accidental, una dona convencional es convertís de la nit al dia en una erudita consumada de la llengua i la gramàtica. Com canviaria la seva vida aquesta circumstància? Veuria, com se sol dir, eixamplats els seus horitzons personals i professionals o, per contra, aquestes noves destreses li preocuparien la marginació del seu entorn?

Imaginem, ahora, un prestigiós neurocientífic disposat a sotmetre la dona a un intensiu procés de desprogramació lingüística en sentit oposat al dut a terme pel doctor Higgins sobre la florista Liza Doolittle a la cèlebre obra *Pigmalió*, de Bernard Shaw. En aquest cas no es tractaria de refinar verbalment el personatge, sinó, inversament, de tornar-lo al seu estat primari de limitació expressiva per evitar-li, d'aquesta manera, els trastorns d'inadaptació social originats després del seu inapropiat accident.

Fitxa Artística

Autoria i direcció: **Ernesto Caballero**

Intèrprets

María Adánez - Sujeto

José Troncoso - Terapeuta

Escenografia: **Víctor Longás**

Il·luminació: **Karla Belvis - Insuel**

Espai sonor: **Ernesto Caballero i Pablo Quijano**

Vestuari i caracterització: **Anna Tusell**

Direcció de producció: **Maite Pijuan**

Producció executiva: **Rafael Romero de Ávila**

Direcció tècnica: **Moisés Cuenca**

Coordinació tècnica: **Jordi Farràs**

Responsable tècnic: **Andy Duffill**

Ajudantia de direcció: **Pablo Quijano**

Regidoria: **Vanesa Tejero**

Caps tècnics del teatre: **Sergi Lobaco i Raúl Martínez**

Construcció de l'escenografia: **Scnik Mòvil**

Màrqueting i comunicació: **Teatre Romea**

Reportatge fotogràfic: **Nani Gutiérrez**

Disseny d'imatge: **Hawork**

Agraïments: **Luis Luque**

Amb el suport de: **Generalitat de Catalunya - ICEC**

Institut Català de les Empreses Culturals i Unió Europea (Fons Europeu Next Generation; Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia), Next Generation Catalunya.

Distribució: **Carme Tierz (carmetierz@focus.cat)**

És una producció de **Focus**

Nota de l'autor

Imaginemos que un buen día, de forma accidental, una mujer convencional se convirtiera de la noche a la mañana en una consumada erudita de la lengua y la gramática. ¿Cómo cambiaría su vida esta circunstancia? ¿Vería, como suele decirse, ensanchados sus horizontes personales y profesionales o, por el contrario, estas nuevas destrezas le preocuparían la marginación de su entorno?

Imaginemos, a su vez, a un reputado neurocientífico dispuesto a someter a la mujer a un intensivo proceso de desprogramación lingüística en sentido opuesto al llevado a cabo por el doctor Higgins sobre la florista Liza Doolittle en la célebre obra *Pigmalión*, de Bernard Shaw. En este caso no se trataría de refinar verbalmente al personaje, sino, inversamente, de devolverlo a su primario estado de limitación expresiva para evitarle, de este modo, los trastornos de inadaptación social originados tras su inapropiado accidente.

Este es el punto de partida de esta Gramática, una sátira que plantea algunas cuestiones relacionadas con nuestra relación para con esa inmensa herencia que, según Lázaro Carreter, constituye nuestro patrimonio común más consistente: la Lengua.

¿La competencia idiomática puede llegar a general marginación social? ¿Hacer uso de una impecable corrección sintáctica puede llegar a ser ofensivo para algunos? ¿Incluso antidemocrático? ¿Transgredir las normas gramaticales es el último objetivo woke en su sañuda batalla contra la cultura hegemónica? ¿El inexorable declinar de la civilización parte del reduccionismo lingüístico, con lo que ello supone de renuncia al pensamiento complejo? ¿Cuánto hay de cierto en aquella sentencia de Gabo que reza algo así como que el nuestro es un idioma fabulosamente eficaz, pero también fabulosamente olvidado?

Todas estas cuestiones – y alguna más– alientan esta pieza que tiene algo de parábola distópica y otro tanto de comedia vitriólica sobre los límites del lenguaje, esos que, según el filósofo Wittgenstein, son los propios de nuestro mundo. Dos personajes se exponen públicamente al revelar sus relaciones para con una lengua –en principio, común– y sus problemáticas capacidades para compartir una misma realidad.

Ahora bien, aún para expresar lo inefable, no nos queda más remedio que servirnos de palabras, palabras que, en algunos casos la castellana (o española), que refulge en todo su esplendor y diversidad en las voces que, a modo de *deorum ex machina*, se manifiestan al final de la obra.

Y es que nuestra lengua, con toda su riqueza y capacidad de explicar el mundo, es la gran homenajeadada en esta comedia; nuestra lengua, como un versátil personaje, entregado en cuerpo y alma al juego del teatro, ese asombroso fenómeno también gestado por palabras faranduleras con ganas de fiesta y diversión.

Ernesto Caballero

Ernesto Caballero

Autor i Director

Dramaturg, director d'escena i professor titular a l'Escola Superior d'Art Dramàtic de Madrid. Va dirigir el Centre Dramàtic Nacional del 2012 al 2019. També ha estat director associat del Teatre de La Abadía i és codirector (juntament amb Karina Garantivá) del projecte Teatro Urgente.

Els seus últims treballs com a director han estat *Madre Coraje*, de Bertolt Brecht (CDN); *Tartufo*, de Molière (Lantia Escénica); *Hannah Arendt*, de Karina Garantivá (Teatro Urgente); *Voltaire*, de Juan Mayorga (Teatro Urgente); i *Esta noche se improvisa la comedia*, de Luigi Pirandello (Teatre Español i Lantia Escénica). Ha estrenat nombroses obres com *Auto*, *La autora de Las Meninas*, *Reina Juana* i *Viejo amigo Cicerón*.

Premi Valle-Inclán pel seu muntatge *El laberinto mágico*, basat en textos de Max Aub, també ha rebut el Premi Max i el Premi de la Crítica Teatral de Madrid per les seves obres *Auto* i *Rezagados*, així com el Premi de l'Associació de Directors d'Escena d'Espanya pel seu muntatge *Sainetes*, de Ramón de la Cruz, entre altres. Recentment, ha estat nomenat Cavaller de l'Ordre de les Arts i les Lletres pel Govern de França.

María Adánez

Actriu

Amb una llarga i molt exitosa trajectòria en sèries de televisió, María Adánez s'ha destacat com una gran actriu de comèdia. *Pepa y Pepe*, *Farmacia de Guardia* i, sobretot, *Aquí no hay quien viva* i *La que se avecina* l'han convertit en un nom clau de la ficció televisiva. A més, ha participat en moltes altres sèries destacades de les darreres dècades, com *Amar en tiempos revueltos*, *El Ministerio del Tiempo* i *Maitena: Estados alterados*.

Paral·lelament, ha alternat amb el cinema, acumulant més de vint pel·lícules en la seva carrera, com *El tiempo de la felicidad*, *Tiempos de azúcar* i *El lápiz del carpintero*, entre d'altres. No obstant això, ha estat al teatre on més i millor ha demostrat la seva versatilitat. Amb només set anys, va debutar amb *Casa de muñecas*, en una versió d'Ana Diosdado, i posteriorment ha protagonitzat obres com *La tienda de la esquina*, dirigida per Lander Iglesias; *Las brujas de Salem*, sota la direcció d'Alberto González Vergel; *La señorita Julia*, amb direcció de Narros; *Divinas Palabras* i *¡Ay, Carmela!*, en versió de José Carlos Plaza; o *La Verdad*, dirigida per Josep Maria Flotats.

En la seva etapa més recent, ha coincidit amb Luis Luque en les obres *Insolación* i *El pequeño poni*.

Actor, director i professor d'interpretació, José Troncoso va estudiar Belles Arts a Sevilla, però l'actuació el va captivar i es va formar en Teatre Gestual a l'Escola de Philippe Gaulier. És un dels fundadors de la companyia La Estampida, de la qual va ser dramaturg i director, amb muntatges com *Las princesas del Pacífico* o *Lo nunca visto*.

A més, ha treballat amb altres companyies en muntatges d'èxit com *Manolita Chen*, *Con lo bien que estábamos: Ferretería Esteban*, amb el qual va guanyar el Premi Max al millor director, *Las Bingueras de Eurípides*, *Las Asambleístas* o *Y... lo que el viento se llevó*.

Com a actor, ha aparegut en nombroses pel·lícules i sèries, i la temporada passada va participar en la versió teatral de la novel·la d'Almudena Grandes, *La madre de Frankenstein*.

José Troncoso

Actor

Empreses patrocinadores

Amb la col·laboració de

Institucions

Finançat per

ENTRADES
[TEATREROMEA.CAT](https://teatreromea.cat)

GRUPS
[PROMENTRADA.COM](https://promentrada.com)

La GRAMÁTICA

DEL 12 AL 23 DE FEBRER DE 2025

Horaris

De dimarts a divendres a les 20 h

Dissabtes a les 17:30 h i 20:30 h

Diumenges a les 17:30h

Preus a partir de 21€

Venda d'entrades

Taquilla Teatre Romea - teatreromea.cat

Preus especials per a grups a **Promentrada**

www.promentrada.com - 93 309 70 04

Contacte de premsa

Xavi Lleyda, Anna Pérez i Marcel Clement

93 309 75 38

Materials premsa focus.cat/teatre/#premsa

MOLT MÉS A

Comparteix la teva experiència
amb el hashtag **#LaGramática**
i etiqueta **@Teatre_Romea**

